

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ВІННИЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
КОЦЮБИНСЬКОГО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В ГАЛУЗІ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю:

103 Науки про Землю*

галузі знань: **10 Природничі науки**

кваліфікація: **Доктор філософії в галузі наук про Землю**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Вінницького
державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Голова Вченої ради _____ проф. Лазаренко Н.І.
(протокол № 10/0 від 01 червня 2018 р.)

Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 01 вересня 2018 р.

Ректор _____ проф. Лазаренко Н.І.
(наказ № 10/0 від 01 липня 2018 р.)

Вінниця 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма підготовки фахівців освітньо-наукового ступеня доктор філософії, за спеціальністю 103 Науки про Землю* розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556- VII, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р., «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.).

Освітня програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Освітньо-наукова програма за спеціальністю 103 Науки про Землю для підготовки доктора філософії розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти проектною групою кафедри географії природничо-географічного факультету Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у складі:

- 1. Денисик Григорій Іванович - доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії.**
- 2. Воловик Володимир Миколайович - доктор географічних наук, професор кафедри географії.**
- 3. Гудзевич Анатолій Васильович - доктор географічних наук, професор.**

**1. Профіль освітньо-наукової програми
Доктор філософії в галузі Науки про Землю***

<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Природничо-географічний факультет, кафедра географії
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Кваліфікація: Доктор філософії в галузі Науки про Землю*
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-наукова програма Доктор філософії в галузі наук про Землю
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом одиничний, термін навчання 4 роки, освітня складова 60 кредитів ЄКТС
<i>Наявність акредитації</i>	Немає
<i>Цикл/рівень</i>	FQ-EHEA - третій цикл, QF-LLL - 8 рівень, НРК - 8 рівень
<i>Передумови</i>	Наявність диплома спеціаліста або магістра із зазначеної або спорідненої спеціальності
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://vspu.edu.ua/

2 - Мета освітньої програми

Забезпечити підготовку в галузі наук про Землю підтримувати здобувачів у виконанні ними оригінальних наукових досліджень що направлені на отримання нових наукових знань, підготовки та захисту дисертації

3 - Характеристика освітньої програми

<i>Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявністю))</i>	10 Природничі науки 103 Науки про Землю
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Дослідницька, освітньо-професійна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних для проведення

	фундаментальних наукових досліджень в галузі наук про Землю та здатності до виробничої і педагогічної діяльності у вищій школі
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізація</i>	Наукові дослідження в галузі наук про Землю та викладання у вищій школі. Розвиток компетентностей необхідних для проведення досліджень, комунікації, співпраці, написання наукових робіт тощо. Ключові слова: науки про Землю, дослідження, комунікація, співпраця, викладання.
<i>Особливості програми</i>	Широкий перелік поглиблених лекційних курсів та лабораторних практикумів. Наявність професійно-педагогічної компоненти, що дає можливість займатися викладацькою діяльністю.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	2442.1 Наукові співробітники (археологія, географія, палеографія); 2442.2 Археологи, географи, палеографи; 2114.1 Науковий співробітник (геологія, геофізика, гідрологія, геоінформатика); 2213.1 Науковий співробітник (лісівництво, природно-заповідна справа); 2442.1 Науковий співробітник (археографія, археологія, географія, палеографія); 2442.2 Географ; 2310.2 Викладачі університету та інших вищих навчальних закладів тощо.
<i>Подальше навчання</i>	Навчання впродовж життя для вдосконалення в науковій та інших діяльностях (наприклад, високоспеціалізовані галузі географії). Можлива безпроблемна подальша підготовка на докторському рівні в галузях, близьких до географії.
5 - Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	На початку тісне наукове керівництво, підтримка наукового керівника, підтримка та консультування з боку інших колег із наукової групи, включаючи постдокторів, більш досвідчених аспірантів та технічних працівників. Вивчення наукової методології на основі різноманітних інтерактивних курсів, що пропонуються аспірантурою. Лекційні курси, семінари, консультації, самопідготовка, проектна робота та індивідуальні консультації.
<i>Оцінювання</i>	Складання екзаменів, семінари й наукові звіти із оцінюванням досягнутого. Публікація результатів досліджень у фахових наукових виданнях. Захист дисертаційної роботи за участі науковців із інших університетів.

6 - Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження, що приводять до здобуття нових знань і розуміння природи Землі та її антропогенних змін, використовувати новітні знання у географії та суміжних науках для генерування нових ідей та проведенні досліджень, спроможність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями представляти складну інформацію у зручній та зрозумілій формі використовуючи відповідну лексику, методи та технічні засоби, викладати матеріал студентам.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p>ЗК 1. Спроможність орієнтуватись у сучасних проблемах географії.</p> <p>ЗК 2. Уміння виявляти, досліджувати причини виникнення та вирішувати проблеми й приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність аналізувати, оцінювати, прогнозувати та забезпечувати якість дослідницької діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність генерувати та реалізувати нові ідеї.</p> <p>ЗК 5. Уміння працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 6. Спроможність організувати власну роботу як складову колективної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність мотивувати людей для досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 8. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.</p>
<i>Фахові компетентності (ФК)</i>	<p>ФК 1. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в області наук про Землю.</p> <p>ФК 2. Здатність самостійно виконувати теоретичні та/або експериментальні дослідження за допомогою загальнонаукових та спеціальних методів.</p> <p>ФК 3. Компетентність виконувати дослідження в області наук про Землю та досягати наукових результатів, які створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних проблем у цій галузі знань та шляхів їх вирішення.</p> <p>ФК 4. Спроможність аналізувати дані проведених досліджень робити узагальнення і висновки.</p> <p>ФК 5. Здатність інтерпретувати результати досліджень та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями географами стосовно наукового значення та потенційних наслідків одержаних результатів.</p> <p>ФК 6. Здатність спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі</p>

	<p>наукової та/або професійної діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології в педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 8. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в діяльності сучасними етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p>
7 - Програмні результати навчання (ПРН)	
	<p>ПРН 1. Використовувати знання про особливості природних комплексів і геосфер Землі, аналізувати вплив на них антропогенного чинника</p> <p>ПРН 2. Використовувати методики проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і удосконалювати їх.</p> <p>ПРН 3. Конкретизувати й деталізувати результати наукової роботи.</p> <p>ПРН 4. Вести спеціалізовані наукові семінари та публікувати наукові статті в основних наукових журналах у області географії.</p> <p>ПРН 5. Проводити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, он-лайн ресурси.</p> <p>ПРН 6. Концептуалізувати, розробляти та впроваджувати дослідницький проект для генерації нових знань, практичного використання в інтересах суспільства; пристосовувати при виникненні непередбачених проблем план проекту нових умов.</p> <p>ПРН 7. Здійснювати моніторинг стану природних і антропогенних комплексів, планувати і впроваджувати заходи з їх оптимізації.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати й удосконалювати сучасні педагогічні технології при викладанні наук про Землю у ВНЗ.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Кадрове забезпечення</i>	Колектив випускової кафедри географії, що забезпечує освітню діяльність зі спеціальності 103 університетів.
6 - Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження, що приводять до здобуття нових знань і розуміння природи Землі та її антропогенних змін, використовувати новітні знання у географії та суміжних науках для генерування нових ідей та проведенні досліджень, спроможність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями представляти складну інформацію у зручній та зрозумілій формі використовуючи відповідну лексику, методи та технічні засоби, викладати матеріал студентам.

<p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p>	<p>ЗК 1. Спроможність орієнтуватись у сучасних проблемах географії.</p> <p>ЗК 2. Уміння виявляти, досліджувати причини виникнення та вирішувати проблеми й приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність аналізувати, оцінювати, прогнозувати та забезпечувати якість дослідницької діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність генерувати та реалізувати нові ідеї.</p> <p>ЗК 5. Уміння працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 6. Спроможність організовувати власну роботу як складову колективної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність мотивувати людей для досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 8. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.</p>
<p><i>Фахові компетентності (ФК)</i></p>	<p>ФК 1. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в області наук про Землю.</p> <p>ФК 2. Здатність самостійно виконувати теоретичні та/або експериментальні дослідження за допомогою загальнонаукових та спеціальних методів.</p> <p>ФК 3. Компетентність виконувати дослідження в області наук про Землю та досягати наукових результатів, які створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних проблем у цій галузі знань та шляхів їх вирішення.</p> <p>ФК 4. Спроможність аналізувати дані проведених досліджень робити узагальнення і висновки.</p> <p>ФК 5. Здатність інтерпретувати результати досліджень та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями географами стосовно наукового значення та потенційних наслідків одержаних результатів.</p> <p>ФК 6. Здатність спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології в педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 8. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в діяльності сучасними етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p>
<p>7 - Програмні результати навчання (ПРН)</p>	

	<p>ПРН 1. Використовувати знання про особливості природних комплексів і геосфер Землі, аналізувати вплив на них антропогенного чинника</p> <p>ПРН 2. Використовувати методики проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і удосконалювати їх.</p> <p>ПРН 3. Конкретизувати й деталізувати результати наукової роботи.</p> <p>ПРН 4. Вести спеціалізовані наукові семінари та публікувати наукові статті в основних наукових журналах у області географії.</p> <p>ПРН 5. Проводити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, он-лайн ресурси.</p> <p>ПРН 6. Концептуалізувати, розробляти та впроваджувати дослідницький проект для генерації нових знань, практичного використання в інтересах суспільства; пристосовувати при виникненні непередбачених проблем план проекту нових умов.</p> <p>ПРН 7. Здійснювати моніторинг стану природних і антропогенних комплексів, планувати і впроваджувати заходи з їх оптимізації.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати й удосконалювати сучасні педагогічні технології при викладанні наук про Землю у ВНЗ.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Кадрове забезпечення</i>	Колектив випускової кафедри географії, що забезпечує освітню діяльність зі спеціальності 103
	<p>Науки про Землю укомплектований фахівцями, профіль яких відповідає профілю кафедри, а тематика дисертацій, які ними захищені, сучасним вимогам науки і пов'язана із змістом навчальних дисциплін.</p> <p>Загальна чисельність професорсько-викладацького складу випускової кафедри географії становить 20 осіб, в тому числі 3 доктори наук, професори (15%); 9 кандидатів наук, доцентів (45%); 5 кандидатів наук, старших викладачів (25%), 1 кандидат наук, асистент (5%) , 1 старший викладач (5%), 1 асистент (5%).</p> <p>Гарант освітньої програми має 520 наукових праць, з яких 54 монографії решта - наукові статті та навчально-методичні посібники. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації у вітчизняних та закордонних ВНЗ.</p>
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень географічних об'єктів і систем: туристичне спорядження (для проживання в польових умовах), геодезичні прилади, похідна метеостанція та ін. Є навчальні аудиторії, лабораторії з доступом до Wi-Fi

	Інтернету та оснащені сучасними електронними технічними засобами, комп'ютерні аудиторії, гуртожиток, пункти харчування, спортивні зали та майданчики.
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	Офіційний сайт ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, власний сайт природничо-географічного факультету, кафедри географії, необмежений доступ до мережі Інтернет, фонди бібліотеки, репозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, картографічні твори), навчальні та робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін.
9 - Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Трансфер кредитів здійснюється у порядку перезарахування кредитів, які були встановлені студентам під час навчання за іншими освітніми програмами в іншому вищому навчальному закладі.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Мобільність студентів організовується на підставі партнерської угоди ВДПУ імені Михайла Коцюбинського про співробітництво із зарубіжними університетами.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 103 Науки про Землю на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних <u>договорів, контрактів</u>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія та епістемологія	5,0	Екзамен
ОК 2.	Українська наукова мова	5,0	Залік
ОК 3.	Іноземна мова у науково-педагогічному спілкуванні	6,0	Екзамен
ОК 4.	Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ	3,0	Залік
ОК 5.	ІКТ для аналізу, використання й оброблення наукових даних	3,0	Залік
ОК 6.	Урбаністичне ландшафтознавство	4,0	Залік
ОК 7.	Організованість і організація сучасних ландшафтів	5,0	Залік
ОК 8.	Регіональне етнокультурне ландшафтознавство	5,0	Залік
ОК 9.	Конструювання антропогенних ландшафтів	5,0	Екзамен

ОК 10	Виробничі практика (педагогічна)	4	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент освітньої складової		45	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Правове забезпечення наукової й освітньої діяльності	3	Залік
ВК 2.	Управління науковими проектами		
ВК 3.	Етика науковця	4	Залік
ВК 4.	Креативні технології навчання		
ВК 5.	Ландшафтне планування	4	
ВК 6.	Ландшафтне прогнозування		Залік
ВК 7.	Картографування ландшафтів	4	Залік
ВК 8.	Сучасні методи комплексних природничих досліджень		
Загальний обсяг вибірових компонент освітньої складової		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ОП		60	

2.2. Структурно-логічна схема ОП (додаток А)

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти.

3. **Форми атестації здобувачів вищої освіти.** Атестація зі спеціальності здійснюється у вигляді публічного захисту дисертації. Умовою допуску до захисту є виконання здобувачем вимог до даного типу робіт.

4. **Вимоги до дисертаційної роботи.** Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним закінченим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі 10 Природничі науки, спеціальності 103 Науки про Землю*. Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту дисертації визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми (додаток Б)

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми (додаток В)

Керівник робочої групи

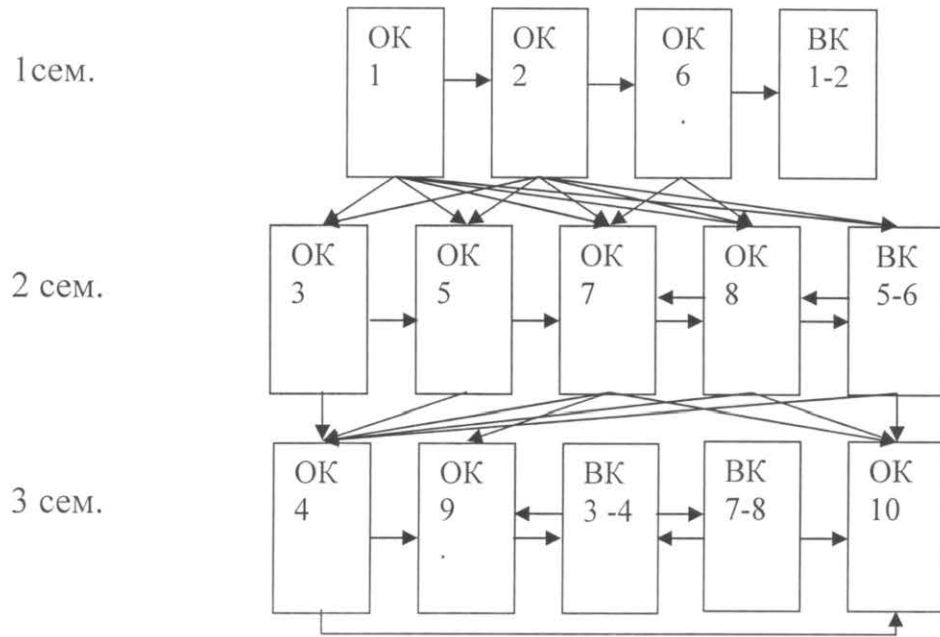
проф. Денисик Г. І.

Члени робочої групи

проф. Воловик В. М.

проф. Гудзевич А. В.

Додаток А Структурно-логічна схема ОП



Додаток Б.

Таблиця 1.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1.	ОК 2.	ОК 3.	ОК 4	ОК 5.	ОК 6.	ОК 7.	ОК 8.	ОК 9.	ОК 10.	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6	ВК 7	ВК 8
ЗК 1.						+	+	+	+	+					+	+		
ЗК 2.						+	+		+	+	+	+			+	+		
ЗК 3.						+		+	+								+	+
ЗК 4.									+						+	+	+	
ЗК 5.				+	+												+	
ЗК 6.		+								+								
ЗК 7.		+								+								
ЗК 8.	+					+			+		+	+	+	+				+
ФК 1.							+				+	+					+	+
ФК 2.	+						+	+	+								+	+
ФК 3.							+		+		+	+			+	+	+	+
ФК 4.								+	+						+	+		
ФК 5.							+	+										
ФК 6.		+	+		+				+								+	+
ФК 7.				+														
ФК 8.	+	+		+									+	+				

Додаток В.

Таблиця 1.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 1.	ОК 2.	ОК 3.	ОК 4	ОК 5.	ОК 6.	ОК 7.	ОК 8.	ОК 9.	ОК 10.	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6	ВК 7	ВК 8	
ПРН 1.						+	+	+		+									+
ПРН 2.						+	+	+	+	+						+	+		+
ПРН 3.		+				+	+	+				+							
ПРН 4.			+													+	+		
ПРН 5.					+				+	+	+								
ПРН 6.													+						
ПРН 7.				+						+				+	+	+	+	+	+
ПРН 8.				+						+				+					